

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

30.10.2024. Nr. P005-17/27.1/11409

Uz 24.09.2024. Nr. 12/2024

07.10.2024. Nr. 16/2024

SIA "SSSSSS"
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk arī – VID) ir izskatījis SIA "SSSSSS", reģistrācijas Nr. 3333333333 (turpmāk – iesniedzēja), 2024. gada 24. septembra iesniegumu Nr. 12/2024 par uzziņas sniegšanu (turpmāk – iesniegums) un 2024. gada 7. oktobra iesniegumu Nr. 16/2024 par papildu ziņu sniegšanu (turpmāk – papildu ziņas) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzēja iesniegumā izklāsta šādu faktu aprakstu.

Iesniedzēja lūdz VID izsniegt uzziņu, kur ir rakstīts, kā tiek izskaidrots Regulas 2015/2447¹ 221. panta 2. punkta "b" apakšpunkts (muitas iestāde, kuras kompetencē ir vieta, kur preces ir iepakotas vai iekrautas eksporta sūtījumam). Iesniedzēja lūdz norādīt, kādi dokumenti pierāda preces iekraušanu eksporta sūtījumam.

VID 2024. gada 4. oktobra vēstulē Nr. VID.4.1/27.1/10616 "Par papildu ziņu pieprasīšanu" saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 99. panta pirmo daļu, kurā noteikts, ka, sagatavojot uzziņu, ja nepieciešams, iestāde var prasīt no iesniedzēja papildu ziņas, lūdza iesniedzēju sniegt šādu papildu informāciju:

1) detalizētu informāciju par konkrētu darījumu, saskaņā ar kuru varētu identificēt konkrēto tiesisko situāciju, piemēram, norādīt Eiropas Savienības (turpmāk – ES) dalībvalsti, kurā ir reģistrēts eksportētājs, pārdevējs un preču ražotājs, ES dalībvalsti, kurā notiks darījums par preču izvešanu un kurā atrodas preces, kuras paredzēts izvest, darbības, ar kurām preces tiks sagatavotas izvešanai, norādot ES dalībvalsti, kurā attiecīgā darbība notiks;

¹ Komisijas 2015. gada 24. novembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 2015/2447, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu.

2) citu būtisku iesniedzējas rīcībā esošo informāciju par konkrēto darījumu. Iesniedzēja papildu ziņās sniedza šādu informāciju.

Iesniedzēja ir deklarants, kas veic muižošanas pakalpojumus un transportēšanas dokumentu aizpildīšanu klientiem. Muižošanas pakalpojumi ir eksporta un importa deklarācijas aizpildīšana un iesniegšana. Iesniedzēja darbojas ar pilnvarojumiem no eksportētājiem.

Lielākais iesniedzējas klients ir Lietuvas uzņēmums *BBBBB UAB*. Šim uzņēmumam ir parakstīts līgums ar iesniedzēju par muižošanas pakalpojumiem, ir parakstīts līgums ar Latvijas Republikas muitas noliktavu. Klients veic saimniecisko darbību Latvijas Republikā pats un sniedz piegādes, muitas noliktavas un muižošanas pakalpojumus savam partnerim.

Iesniedzēja papildu ziņās apraksta divus darījumu veidus.

1. Uzņēmums *BBBBB UAB* iepērk dažādas preces (mēbeles, santehnika, statuetes, apģērbi) no dažādām ES valstīm (DE, IT, DK, EE, SE utt.). Preces tiek piegādātas uz muitas noliktavu (to apliecina *CMR* dokuments, kas 24. ailē ir parakstīts un apzīmogots ar pieņemšanas datuma norādīšanu). Preces ienāk noliktavā pārsvarā ar *CMR (Invoice)* tiek nosūtīts vēlāk pa tiešo uz grāmatvedību). Muitas noliktavā preces tiek izkrautas, izņemtas no iepakojuma, notiek preces inventarizācija, lai sastādītu tabulu ar preces aprakstu, skaitu un svaru. Šī tabula ir pamats *Invoice* veidošanai. Pēc preces pircēja pieteikuma dažādas preces tiek apvienotas vienā preces partijā un tiek veidots *Invoice* uz izvešanu. Izvešanas *invoisa* datums ir kravas iekraušanas a/m datums. Preces tiek pārdotas uz Krievijas Federāciju. Preču pārdevējs rēķinā (*Invoice*) ir Lietuvas uzņēmums – *BBBBB UAB*. Preces nav sankcijām pakļautas preces. Rēķinā (*Invoice*) ir norādīti piegādes noteikumi – *EXW Riga*. Pirkšanas - pārdošanas līgums ir. Preču savākšana eksportam notiek Latvijas Republikas noliktavā. Līgums eksportētājam ar muitas noliktavu ir. Ienākošos (iepirkšanas) rēķinus iesniegt muitasi nav iespējams, jo, pirmkārt, uzņēmumam ir stingra politika par komerciālo dokumentu neizsniegšanu trešai personai (ja tas nav kriminālprocesa pieprasījums), otrkārt, preces eksportēšanas laikā ne visi dokumenti ir pieejami.

Iesniedzēja jautā, kuras valsts muitas iestāde šajā gadījumā ir atbildīga par eksporta dokumentu (eksporta deklarāciju) noformēšanu. Vai Latvijas Republikas muitas iestāde nevar būt atbildīga?

2. Uzņēmums *EEEE LP* ir reģistrēts Lielbritānijā, bet veic saimniecisko darbību Latvijas Republikā. Uzņēmums ir reģistrēts pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) reģistrā, ir derīgs *VAT* numurs. Uzņēmums iesniedz katru mēnesi valsts muitas dienestam PVN deklarāciju. *EEEE LP* iepērk dažādas preces (mēbeles, santehnika, statuetes, apģērbi) no dažādām ES valstīm (DE, IT, DK, EE, SE utt.). Preces tiek piegādātas uz muitas noliktavu (to apliecina *CMR* dokuments, kas 24. ailē ir parakstīts un apzīmogots ar pieņemšanas datuma norādīšanu). Preces ienāk noliktavā pārsvarā ar *CMR (Invoice)* tiek nosūtīts vēlāk pa tiešo uz grāmatvedību). Muitas noliktavā preces tiek izkrautas, izņemtas no iepakojuma, notiek preces inventarizācija, lai sastādītu tabulu ar preces aprakstu, skaitu un svaru. Šī tabula ir pamats *Invoice* veidošanai. Pēc preces pircēja pieteikuma dažādas preces tiek apvienotas vienā preces partijā un tiek veidots *Invoice* uz izvešanu. Izvešanas

invoisa datums ir kravas iekraušanas a/m datums. Preces tiek pārdotas uz Krievijas Federāciju. Preču pārdevējs rēķinā (*Invoice*) ir Lielbritānijas uzņēmums – *EEEE LP* (rēķinā ir norādīts *VAT* Nr. un *EORI* numurs). Preces nav sankcijām pakļautas preces. Rēķinā (*Invoice*) ir norādīti piegādes noteikumi – *EXW Riga*. Pirkšanas - pārdošanas līgums ir. Preču savākšana eksportam notiek Latvijas Republikas noliktavā. Noliktavas pakalpojumus un muižošanas pakalpojumus uzņēmumam *EEEE LP* sniedz *BBBBB UAB* mutiskās vienošanas pamatā. Ienākošos (iepirkšanas) rēķinus iesniegt muitai nav iespējams, jo, pirmkārt, uzņēmumam ir stingra politika par komerciālo dokumentu neizsniegšanu trešai personai (ja tas nav kriminālprocesa pieprasījums), otrkārt, preces eksportēšanas laikā ne visi dokumenti ir pieejami. Svarīgi: reģistrējot *EORI*, tika norādīta eksportētāja adrese – GB. Tāpēc tehniski nav iespējams norādīt eksporta deklarācijā eksportētāju – *EEEE*. Tā kā *EEEE* ir pilnvarojis iesniedzēju veikt visas nepieciešamās muižošanas formalitātes, iesniedzēja norāda eksporta deklarācijā sevi ailē “eksportētājs” un *EEEE* uzņēmumu ailē “nosūtītājs”.

Iesniedzēja jautā, kuras valsts muitas iestāde šajā gadījumā ir atbildīga par eksporta dokumentu (eksporta deklarāciju) noformēšanu.

Ņemot vērā minēto, iesniedzējai ir divi cieši saistīti uzņēmumi (*BBBBB UAB* un *EEEE LP*), kuri veic saimniecisko darbību Latvijas Republikā: iepērk un pārdod preces vienādi. Viens uzņēmums (*BBBBB*) – eksporta preces, apmaksā noliktavas pakalpojumus un muižošanas pakalpojumus pats un sniedz noliktavas un muižošanas pakalpojumus savam partneruzņēmumam (*EEEE LP*).

Iesniedzēja lūdz izsniegt uzziņu, kur ir skaidri norādīts, kuras valsts muitas iestāde abos gadījumos ir atbildīga.

VID, izvērtējot iesniedzējas iesniegumā un papildu ziņās sniegto faktu aprakstu un no minētajiem faktiem izrietošos konkrētos jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiska vērtējuma, sniedz šādu uzziņu par iesniedzējas papildu ziņās uzdoto pirmo un otro jautājumu.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (turpmāk – Regula Nr. 952/2013), 158. panta 1. punktu visas preces, kurām paredzēts piemērot kādu muitas procedūru, izņemot brīvās zonas procedūru, iekļauj konkrētajai procedūrai atbilstīgā muitas deklarācijā.

Regulas Nr. 952/2013 269. panta 1. punktā noteikts, ka Savienības precēm, ko paredzēts izvest no Savienības muitas teritorijas, piemēro eksporta procedūru.

Regulas Nr. 952/2013 263. panta 1. punktā noteikts, ka par precēm, ko paredzēts izvest no Savienības muitas teritorijas, sagatavo pirmsizvešanas deklarāciju, ko iesniedz kompetentā muitas iestādē noteiktā termiņā, pirms preces tiek izvestas no Savienības muitas teritorijas.

Regulas Nr. 952/2013 163. panta 1. punktā noteikts, ka pavaddokumenti, kas vajadzīgi, lai varētu piemērot noteikumus, ar kuriem reglamentē muitas procedūru, kam preces tiek deklarētas, ir deklarētāja rīcībā un pieejami muitas dienestiem muitas deklarācijas iesniegšanas brīdī.

Ņemot vērā minēto, Savienības precēm, ko paredzēts izvest no Savienības

muitas teritorijas uz trešajām valstīm, piemēro muitas procedūru – eksports –, elektroniski noformē eksporta deklarāciju, pamatojoties uz deklarētāja rīcībā esošiem pavaddokumentiem, kuriem jāsaturs preču deklarēšanai nepieciešamā informācija, un iesniedz kompetentajā muitas iestādē.

Komisijas 2015. gada 24. novembra Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (turpmāk – Regula 2015/2447), 221. panta 2. punktā noteikts, ka šādu muitas iestāžu kompetencē ir eksporta procedūras piemērošana precēm:

a) muitas iestāde, kas ir atbildīga par vietu, kurā eksportētājs veic uzņēmējdarbību;

b) muitas iestāde, kuras kompetencē ir vieta, kur preces ir iepakotas vai iekrautas eksporta sūtījumam;

c) tāda atšķirīga muitas iestāde attiecīgajā dalībvalstī, kuras kompetencē administratīvu iemeslu dēļ ir attiecīgā darbība.

Saskaņā ar Regulas Nr. 952/2013 5. panta 31. punktu “persona, kas veic uzņēmējdarbību Savienības muitas teritorijā” ir:

a) fiziskas personas gadījumā – ikviena persona, kam Savienības muitas teritorijā ir pastāvīga dzīvesvieta;

b) juridiskas personas vai personu apvienības gadījumā – ikviena persona, kurai Savienības muitas teritorijā ir tās juridiskā adrese, galvenā mītne vai pastāvīga darījumdarbības vieta.

Saskaņā ar Regulas Nr. 952/2013 5. panta 32. punktu “pastāvīga darījumdarbības vieta” ir konkrēta darījumdarbības vieta, kurā pastāvīgi atrodas vajadzīgie cilvēkresursi un tehniskie resursi un caur kuru persona pilnībā vai daļēji veic ar muitu saistītās darbības.

Tātad, lai kompetento muitas iestādi eksportam noteiktu saskaņā ar Regulas 2015/2447 221. panta 2. punkta “a” apakšpunktu, vērtē eksportētāja uzņēmējdarbības vietu, t. i., vietu, kur ir personas juridiskā adrese, galvenā mītne vai pastāvīgā darījumdarbības vieta.

Savukārt, lai kompetento muitas iestādi eksportam noteiktu saskaņā ar Regulas 2015/2447 221. panta 2. punkta “b” apakšpunktu, vērtē, kur notikusi preču sagatavošana izvešanai, kā arī to, kādas darbības tiek veiktas ar precēm, lai sagatavotu tās izvešanai.

Tādējādi, ja Lietuvas Republikā reģistrētā persona (eksportētājs) Latvijas Republikā uzglabā sev piederošas preces un minēto preču uzglabāšanas laikā tās pārdod trešajā valstī reģistrētajai personai, kā arī sagatavo tās uzglabāšanas vietā izvešanai no Savienības (preces tiek iepakotas un iekrautas izvešanai), Latvijas Republikas muitas iestāde uzskatāma par kompetento muitas iestādi eksporta procedūras pieteikšanai.

Savukārt, ja Lietuvas Republikā reģistrētā persona pārdod trešajā valstī reģistrētajai personai citā ES dalībvalstī uzglabāšanā esošās un izvešanai sagatavotās preces, pēc darījuma noslēgšanas un pirms izvešanas tās tikai uzglabājot (t. sk. veicot preču pārkraušanu) Latvijas Republikas teritorijā, Latvijas Republikas

muitas iestāde nav uzskatāma par kompetento muitas iestādi eksporta procedūras pieteikšanai. Šajā gadījumā eksporta deklarācija jāiesniedz atbilstošās ES dalībvalsts muitas iestādē, t. i., muitas iestādē, kuras uzraudzībā ir preču uzglabāšanas vieta brīdī, kad tās tiek pārdotas un sagatavotas izvešanai.

Ja preču pārdošanas darījums (izvešanai no Savienības) ir noslēgts, precēm atrodoties citā ES dalībvalstī, savukārt preču sagatavošana izvešanai tiek veikta Latvijas Republikā, lai Latvijas Republikas muitas iestādi uzskatītu par kompetento eksporta procedūras pieteikšanai, veiktajām darbībām Latvijas Republikas teritorijā jābūt skaidri saprotamām, reālām un pamatotām ar dokumentāriem pierādījumiem, nevis formālām, tām jāliecina par to, ka preces eksportam ir sagatavotas Latvijas Republikā, nevis citā dalībvalstī. Piemēram, tādas darbības kā mazumtirdzniecības iepakojumu iepakošana kastēs, nefasēto preču – lejamkravu un beramkravu – fasēšana mazumtirdzniecības iepakojumos (mucās, maisos, tvertnēs, kastēs), preču sagatavošana importam trešajā valstī – akcīzes marku piestiprināšana – Latvijas Republikas teritorijā (iesniedzot atbilstošos dokumentus par izpildi) tiek uzskatītas par atbilstošām eksporta pieteikšanai Latvijas Republikas muitas kontroles punktā.

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar iesniedzējas papildu ziņās sniegto informāciju par preču atrašanās vietu (Latvijas Republikas teritorijā esošā muitas noliktavā), pārdodot preces izvešanai uz trešo valsti, un darbībām, kas tiks veiktas Latvijas Republikā preču sagatavošanai izvešanai, iesniedzējas papildu ziņās pirmajā jautājumā aprakstītajā gadījumā par kompetento iestādi eksporta procedūras piemērošanai precēm var uzskatīt Latvijas Republikas muitas iestādi saskaņā ar Regulas 2015/2447 221. panta 2. punkta “b” apakšpunktu.

Lai muitas iestāde secinātu, ka preces eksportam ir sagatavotas Latvijas Republikā, t. i., iesniedzējas vai tās sadarbības partnera telpās, un Latvijas Republikas muitas kontroles punktā ir pamats pieteikt eksporta procedūru, piesakot eksportu, muitas deklarācijai jāpievieno dokumenti, kuri apliecina minēto darbu izpildi, kā arī apliecina, ka minētās darbības nav formālas (piemēram, līgums minēto darbu izpildei (ar preču saņēmēju), akti par darbu izpildi (piemēram, par preču komplektēšanu u. c.) un dokumenti (piemēram, bankas maksājumu uzdevums, proforma rēķins, rēķins u. c.), kas apliecina pakalpojumu samaksu vai apstiprinājumu, ka samaksa tiks veikta.

Atbildot uz iesniedzējas jautājumiem par papildu ziņās otrajā situācijā aprakstīto gadījumu, informējam.

Komisijas 2015. gada 28. jūlija Deleģētās regulas (ES) 2015/2446, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem, 1. panta 19. punkta “b” apakšpunktā noteikts, ka “eksportētājs” ir:

“i) persona, kura veic uzņēmējdarbību Savienības muitas teritorijā un kurai ir tiesības lemt un kura ir nolēmusi, ka preces ir izvedamas no minētās muitas teritorijas;

ii) ja i) punktu nepiemēro, tad jebkura persona, kura veic uzņēmējdarbību Savienības muitas teritorijā un kura ir noslēgusi līgumu, kas paredz preču izvešanu no minētās muitas teritorijas.”

Ņemot vērā minēto, eksportētājam jābūt ES reģistrētai personai un jāuzņemas

atbildība par deklarētajām precēm un to izvešanu no Savienības muitas teritorijas.

Saskaņā ar Regulas Nr. 952/2013 5. panta 31. un 32. punktā noteikto Lielbritānijas uzņēmums, kurš ir saņēmis Latvijā PVN maksātāja numuru, netiek uzskatīts par Savienībā reģistrētu personu. Tādējādi, ja Lielbritānijas uzņēmums pilnvaro iesniedzēju kā eksportētāju nokārtot preču izvešanai nepieciešamās muitas formalitātes, tad šādā gadījumā jāizmanto netiešās pārstāvības veids, savukārt iesniedzējai, piesakot eksporta procedūru kā eksportētājam trešās valsts personas uzdevumā, muitas deklarācijai ir jāpievieno atbilstošs pilnvarojums.

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar iesniedzējas papildu ziņās sniegto informāciju, papildu ziņās aprakstītajā otrajā gadījumā par kompetento iestādi eksporta procedūras piemērošanai precēm var uzskatīt Latvijas Republikas muitas iestādi saskaņā ar Regulas Nr. 2015/2447 221. panta 2. punkta "a" apakšpunktu.

Sniedzot uzziņu, izmantotas šādas tiesību normas: Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 5. panta 31. un 32. punkts, 158. panta 1. punkts, 163. panta 1. punkts, 263. panta 1. punkts, 269. panta 1. punkts, Komisijas 2015. gada 24. novembra Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 221. panta 2. punkts, Komisijas 2015. gada 28. jūlija Deleģētās regulas (ES) 2015/2446, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem, 1. panta 19. punkta "b" apakšpunkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101. panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1. panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektore

B. Šmite-Roķe

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Kundziņa 67120830
Ilga.Kundziņa@vid.gov.lv